

Gülsüme SATIR¹
Orcid: 0000-0003-1314-8488

Merve MURAT²
Orcid: 0000-0002-5704-6814

Biruni Üniversitesi

Sorumlu Yazar (Correspondence Author):

Gülsüme SATIR
gsatir@biruni.edu.tr

Anahtar Sözcükler:
Hemşirelik öğrencileri; lisansüstü eğitim; tutum.

Key Words:
Nursing students; graduate education; attitude.

Hemşirelik Öğrencilerinin Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi: Vakıf Üniversitesi Örneği*

Determination of Nursing Students' Attitudes Towards Graduate Education: A Private University Sample

* Bu çalışma, Hemşirelik Eğitimin Geleceği Sempozyumu-2/2019'da sunulmuştur.

Gönderilme Tarihi: 31 Ağustos 2020

Kabul tarihi: 15 Mart 2021

ÖZ

Amaç: Lisansüstü eğitimin en önemli amacı araştıran, yeni fikirler üreten, meraklı ve eleştiren, multidisipliner çalışmalara katılan ve etik ilkelere önem veren bilim insanı yetiştirmektir. Her yaşta bireylere bakım veren hemşirelerin, sağlık alanındaki ilerlemeleri takip ederek, gelişmelere açık olmaları hemşirelik bakımını iyileştirecektir. Bu araştırma, bir vakıf üniversitesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, Temmuz-Ekim 2019 tarihleri arasında, İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümü öğrencileri ile tanımlayıcı tasarımda yapıldı. Örneklem seçimine gidilmeksizin evren kapsamındaki öğrencilerden (N: 260) araştırmaya katılmayı kabul edenlerin tümü (n: 167) örnekleme oluşturdu. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ile elektronik ortamda toplandı. Ölçek yirmi yedi maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçek olup; ilgi ve önem, korku ve kaygı, ihtiyaç duymama ile arzu ve istek olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Veriler, SPSS 24.0 paket programında tanımlayıcı testler (frekans, yüzde, ortalama gibi), Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri ile analiz edildi.

Bulgular: Öğrencilerin, %73.1'inin kadın, %40.7'sinin 2. sınıf ve %61.1'inin ekonomik durumunun orta düzeyde olduğu belirlendi. Öğrencilerin, %92.8'sinin lisansüstü eğitim almak istediği; lisansüstü eğitim almak isteyenlerin %34.8'inin akademisyen olmayı hedeflediği ve %24.5'inin Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği bilim dalında lisansüstü eğitim almak istediği saptandı. Öğrencilerin Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalaması 52.05±19.2'dir. Lisansüstü eğitim almak isteyenlerin, istemeyenlere göre lisansüstü eğitime yönelik tutum ölçeği puan ortalamasının tüm alt boyutlarda anlamlı olarak orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Lisansüstü eğitim alma isteği durumuna bakıldığında; almak istemeyenlerin almak isteyenlere göre toplam ölçek ve alt boyut puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edildi. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda; öğrencilere lisansüstü eğitim ile ilgili üniversitenin gerekli bilgileri vermesi ve öğrencileri lisansüstü eğitime teşvik etmek için desteklemesi gerekmektedir.

ABSTRACT

Objective: The most important goal of graduate education is to train scientists who research, generate new ideas, are curious and critical, participate in multidisciplinary studies and act according to ethical principles. Nurses who care for individuals of all ages will be able to improve their nursing care by following the advances in health and being open to developments. This research was conducted to determine students' attitudes at the nursing department at a private university towards graduate education.

Methods: The research was conducted in a descriptive design with a private university's nursing students in Istanbul between July and October 2019. Without choosing the sample, all of the students (N: 260) who agreed to participate in the study constituted the sample (n: 167). The data were collected online via students' mail by using "Personal Information Form" and "Attitude towards Graduate Education Scale". The scale is a 5-point Likert type scale consisting of twenty-seven items. It consists of four sub-dimensions: interest and importance, fear and anxiety, lack of need and desire and want. The data were analyzed using descriptive tests (such as frequency, percentage, and average), Mann Whitney U, and Kruskal Wallis H tests in the SPSS 24.0 program.

Results: It was determined that 73.1% of the students were female, 40.7% were in 2nd grade, and 61.1% of student's socioeconomic status were in the middle. And, 92.8% of the students continue with graduate education. It has been determined that 34.8% of those who want to get graduate degree want to be an academic and 24.5% of them want to get graduate study in the Department of Surgical Nursing. The mean score of the students' Attitude towards Graduate Education Scale is 52.05 ± 19.2. It has been determined that the mean score of the attitude scale towards graduate education for those who want to receive postgraduate education is significantly medium in all sub-dimensions.

Conclusion: In this study, it was determined that nursing students' attitudes towards graduate education were at a medium level. Considering the status of willingness to receive graduate education, it was found that the scale and sub-dimensions mean scores of those who did not want to take it were statistically significantly higher than those who did. In line with the results obtained from the research, the university should provide the information about graduate education and the students should be supported to encourage for graduate education.

Kaynak Gösterimi: Satir, G., Murat, M., (2021). Hemşirelik Öğrencilerinin Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi: Vakıf Üniversitesi Örneği. EGEHFD, 2021, 37(1): 59-67

How to cite: Satir, G., Murat, M., (2021). Determination of Nursing Students' Attitudes Towards Graduate Education: A Private University Sample. EGEHFD, 2021, 37(1): 59-67

GİRİŞ

Eğitim, ülkelerin ilerlemesi için en önemli faktördür. Çağdaş eğitim sistemi sayesinde kişiler gerekli bilgi ve beceriye sahip olurken, yetenekleri de desteklenmektedir. Yetenekleri ortaya çıkan insan daha mutlu ve refah içinde yaşamını devam ettirir. Mutlu ve kendini geliştiren insanlar ülkenin ilerlemesine katkıda bulunur (Çoruk vd., 2016).

Bütün meslek grupları, alanları ile ilgili ilerlemeleri takip etmeli ve uygulayabilmeli, bilgiyi seçip kullanabilmeli, farklı ve yaratıcı fikirler ile mesleğini ileriye taşımalı, kendini geliştirirken mesleğini de geliştirebilmelidir. Kısaca profesyonel özelliklerinin olması gerekmektedir. Kişinin mesleğinde profesyonel olarak adlandırılması ve gelişmelere uyum sağlaması çağdaş eğitim ile sağlanabilir (Öztürk ve Ulusoy, 2008). Lisans eğitimi sonrası lisansüstü eğitimlerle bireyler yaşam boyu öğrenmeyi ilke haline getirmelidir. Bu sebeple yükseköğretim kurumlarının sayılarının artırılmasına özen gösterilmeli ve verilen eğitim daha kaliteli hale getirilmelidir (Çoruk vd., 2016).

Türkiye’de lisansüstü eğitim ise ilgili yasal metinlerde; “lisans eğitimine dayalı olan yüksek lisans ve doktora eğitimiyle sanat dallarında yapılan sanatta yeterlik çalışması ve tıpta uzmanlıkla bunların gerektirdiği eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama etkinliklerinden oluşan eğitim” olarak tanımlanmaktadır (Turhan ve Yaraş, 2013). Çakar (1997) ise, bir alanda derinlemesine çalışarak lisans eğitiminde daha üst seviyede bilgi ve etkinliğe sahip olan yüksek ihtisas gücünü yetiştiren eğitim programı olarak tanımlamıştır. Lisansüstü eğitimin en önemli amacı araştıran, eleştiren, yeni fikirler üreten, yaşadığı topluma değer katan, multidisipliner çalışmalarda öncü, toplumun ihtiyaçlarını önemseyen ve etik ilkelere önem veren bilim insanı yetiştirmektedir (Aslan 2010). Lisansüstü eğitimin ülkedeki ulusal bilim politikasının ilerlemesine katkısı olmaktadır. Bir ülkenin gelişmiş olması lisansüstü eğitimin ilerleyişi ile ilişkilidir (Karaman ve Bakırcı, 2010).

Lisansüstü eğitim pek çok açıdan yarar sağlamaktadır. Lisansüstü eğitimi tamamlayan kişilerin gelecekte gelir düzeyleri artar, iş seçiminde seçenekleri çoğalır, yeni gelişmeleri yakından takip ederler ve toplumda saygı duyulan statüye sahip olabilirler. Lisansüstü eğitim alan kişi akademik çalışmalar ile birlikte toplumun yaşam kalitesini artırır ve ülkelerin ilerlemesi için yeni çözüm yolları üretebilir (Gömleksiz ve Yıldırım, 2013). Lisansüstü eğitim bireylere kültürel, ekonomik ve psikososyal yarar da sağlar. Bireyin kültürüyle ve çevresindeki insanlarla uyum içinde yaşaması için gerekli olan davranışları kazanmasına yardımcı olurken çevresindeki insanlar için rol model olur (Türer vd., 2013).

Sağlık Bilimleri alanında lisansüstü eğitim veren 93 üniversite vardır (Günay, 2018). Hemşirelikte ise devlet ve vakıf üniversitelerinde toplam 57 yüksek lisans programı; 30 doktora programı bulunmaktadır (Kocaman ve Arslan Yürümezoğlu, 2015). Hemşirelik yüksek lisans programlarında 2017 yılı itibarıyla 6.157, doktora programlarında ise 1.359 öğrenci kayıtlıdır (Yüksek Öğretim Kurumu, 2017).

Hemşireliğin bilgi birikiminin artmasında ve profesyonelleşmesinde kaliteli eğitim önemlidir (Atasoy ve Sütütemiz, 2014). Yaşam boyu öğrenmeyi benimsemiş, toplumun sağlık ihtiyaçlarına yanıt veren, yeni bilgi üreten özerk hemşireler kaliteli eğitim ile yetiştirilirler (Karagözoğlu, 2008). Hemşireler; yeterli, güvenli ve kaliteli sağlık hizmetleri sunarak toplum sağlığının korunması, sürdürülmesi ve iyileştirilmesinde önemli rol oynamaktadır (Hajihosseini vd., 2017). Ayrıca, hemşirenin alanında uzmanlaşmış, eleştirel düşünebilen, toplum gerçeklerini önemseyen ve sorun çözüme yeteneğinin gelişmiş olması sağlık maliyetlerini en aza indirger (Özkütük vd., 2018).

Dünya Sağlık Örgütü hemşirelerin sürekli mesleki gelişimini desteklemektedir. Lisans ve lisansüstü hemşirelik eğitimi, hemşirelerin toplumun ihtiyaçlarını karşılamada yeterliliğinin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Lisansüstü eğitim alan hemşirelik öğrencilerinin sayısının artması hemşirelerin sosyal statüsünü iyileştirmesini sağlayacaktır (Hajihosseini vd., 2017). Lisansüstü eğitim hemşirelerin özsaygısını artırma potansiyeline sahiptir. Özsaygının artması hasta bakımının iyileşmesine katkı sağlayabilir (Ng vd., 2016). Lisansüstü hemşirelik eğitimi hemşirenin iletişimini güçlendirir, hasta sonuçlarının iyileşmesine katkıda bulunur ve hastalara doğrudan fayda sağlayabilir (Cotterill-Walker, 2012; Ho vd., 2019). Lisansüstü çalışmalar, hemşirelerin sürekli öğrenme alışkanlığını geliştirmelerine yardımcı olur ve böylece mesleki gelişimi sürekli hale getirir (Brayer ve Marciniowicz, 2018). Ayrıca literatürde hemşirelerin eğitim düzeyi arttıkça kültürel bilgisini geliştirme isteğinin ve mesleki değerlerinin de arttığı belirtilmiştir (Dündar v vd., 2019; Mareno ve Hart, 2014).

Amerikan Yoğun Bakım Hemşireleri Birliği (AACN) ise yüksek lisans eğitiminin hemşireleri liderlik ve kritik durumlar için hazırladığını belirtmiştir (Scott ve Yoder-Wise, 2013). Lisansüstü eğitim alan hemşirelerin eleştirel düşünme ve karar verme becerilerini geliştirme olasılıklarının daha fazla olduğu ve doğru olmayan uygulamalara meydan okumalarını sağlayacak liderlik niteliklerini gösterdikleri, yönetimde ve politikalarda daha fazla söz sahibi oldukları belirtilmektedir (Clark vd., 2015; Wilkinson vd., 2018).

Ülkemizde hemşirelikte ilk yüksek lisans eğitimi 1968’de ve ilk doktora eğitimi 1972’de Hacettepe Üniversitesi’nde başlamıştır. Hemşireler yüksek lisans eğitimini tezli ve tezsiz yüksek lisans olarak tercih edebilirler. Tezli yüksek lisans en az yirmi bir kredi, minimum yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından, tezsiz yüksek lisans en az otuz kredi, minimum on adet ders ve dönem projesi dersinden meydana gelir. Doktora programı ise en az yirmi bir krediden, yedi ders, yeterlik sınavı ve tez çalışmasından meydana gelir (Ergöl, 2011).

Ülkemizde yapılan çalışmalar tarandığında hemşirelik öğrencileri ile ilgili çok sayıda çalışma mevcuttur (Sarpkaya ve Dal., 2015; Tercan vd., 2017). Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarını konu alan bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırma Soruları

1. Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumları nasıldır?
2. Hemşirelik öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri lisansüstü eğitime bakış açılarını etkiler mi?

YÖNTEM

Araştırma, tanımlayıcı tasarımda yapıldı. Bir vakıf üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'ne kayıtlı öğrenciler evreni (N:260); araştırmaya katılmayı kabul edenler ise örnekleme (n:167) oluşturdu. Araştırmaya dahil edilme kriterleri arasında öğrencinin, Hemşirelik Bölümü 2., 3. ve 4. sınıf öğrencisi olması, veri toplama sürecinde okula devam ediyor olması, çalışmaya katılmayı kabul etmesi ve tüm sorulara eksiksiz cevap vermesi bulunmaktadır. Birinci sınıf öğrencilerinin çalışmaya dahil edilmemesinin nedeni birinci yıl temel tıp bilimleri (anatomi, fizyoloji, biyokimya gibi) ve İngilizce ağırlıklı eğitim almaları ve hemşirelik alan derslerini almamalarıdır.

Veri Toplama Araçları:

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatür bilgisi doğrultusunda oluşturulan 14 soruluk kişisel bilgi formunda; öğrencilerin ve ailelerinin, sosyo-demografik özellikleri (7 soru), ikinci bölümünde ise lisansüstü eğitim alma isteği ve nedeni, lisansüstü eğitim almak istediği alan gibi lisansüstü eğitim ile ilgili sorular (7 soru) yer almaktadır (Turhan ve Yaraş 2013; Türer vd., 2013).

Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (LEYTÖ): Bezen ve arkadaşları tarafından 2016 yılında geliştirilen ölçek, lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarını ölçmektedir. Yirmi yedi maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçek olup; ilgi ve önem, korku ve kaygı, ihtiyaç duymama ve arzu ve istek olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte tersten puanlanan maddeler bulunmaktadır ve bunlar madde 1, 8, 9, 13, 15, 17, 20, 32, 37, 39, 41, 43 ve 47'dir. Ölçek maddelerinin alt boyutlara göre dağılımı aşağıda yer almaktadır (Bezen vd., 2016):

İlgi ve önem: Madde 7, 18, 21, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 42 ve 46

Korku ve kaygı: Madde 1, 32, 39, 41, 43 ve 47

İhtiyaç duymama: Madde 8, 9, 13, 15, 20 ve 37

Arzu ve istek: Madde 5, 16, 17 ve 19

Olumsuz ifadeler için "Kesinlikle katılmıyorum: 1, Katılmıyorum: 2", nötr ifadeler için "Kararsızım: 3", olumlu ifadeler için ise "Katılıyorum: 4, Tamamen katılıyorum: 5" şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 135, minimum puan 27'dir. LEYTÖ, hem toplam puan, hem de alt ölçek puanları üzerinden yorumlanmakta olup, ölçek ve alt ölçeklerden alınan yüksek puan olumlu tutumu ifade etmektedir. Bezen ve arkadaşlarının çalışmasında ölçek Cronbach Alpha Katsayısı 0.95; ölçeğin alt boyutlarında ise ilgi ve önem 0.91, korku ve kaygı 0.82, ihtiyaç durmama 0.85 ile arzu ve istek 0.82 şeklinde bulunmuştur (Bezen vd., 2016). Bu çalışmada ölçek Cronbach Alpha Katsayısı 0.94; ölçeğin alt boyutları ise sırası ile 0.94, 0.79, 0.83, 0.69 ve 0.79 olarak bulundu.

Veri Toplama Yöntemi

Veriler, Temmuz-Ekim 2019 tarihleri arasında, çevrimiçi hazırlanan formların öğrencilerin sistemde kayıtlı (edu.tr uzantılı) öğrenci mail adreslerine gönderilmesiyle toplandı. Öğrenciler, maillerine gönderilen link üzerinden anket formunu yanıtlayarak katılımı sağlandı. Hatırlatma amacıyla öğrencilere yedi gün arayla hatırlatma maili gönderildi.

Katılımcılardan anket öncesi, anketi cevaplamak için herhangi bir kişisel bilgi istenmemektedir. Cevaplanan formlar üzerinde değişiklik yapılması istenen çalışmalarda çevrimiçi form (Google Forms) kişinin kendi IP adresini kendisinin manuel (el ile) olarak girmesi istenmektedir. Çalışmada cevaplandırılan formlar üzerinde değişiklik yapılmasına izin verilmeyeceği için kişinin IP adresi istenmemektedir. Böylelikle verilen cevapların sadece tarih/zaman bilgisi ve onay ibaresinden sonra sorulara verilen cevaplar görüntülenmektedir. Bu bilgiler dışında herhangi kişisel bir bilgi görüntülenmemektedir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler, Statistical Package for the Social Sciences v. 24.0 (SPSS) paket programı kullanılarak değerlendirildi. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov Smirnov testi ile incelendi ve verilerin normal dağılımadığı tespit edildi. Sosyodemografik veriler için tanımlayıcı yöntemler (frekans, yüzde, ortalama gibi)

kullanıldı. Veriler, normal dağılıma uymadığı için non-parametrik yöntemlerden ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney-U testi, üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis-H testinden yararlandı. Ölçek ve alt boyutları arasındaki ilişki Pearson Çarpım Moment Korelasyon Katsayısı testi ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık %95 güven aralığında $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma, Birtüni Üniversitesi “Girişimsel Olmayan Etik Kurulu” tarafından (05.07.2019 tarihli 2019/30-04 numaralı) onaylandı ve üniversite yönetiminden gerekli izinler alındı. Sistem öğrencilerin, araştırma sorularını görmeden önce aydınlatılmış onamı görebileceği şekilde düzenlendi. Araştırma sorularına sadece bağlantıya sahip öğrenciler, araştırmanın sonuçlarına ise sadece araştırmacılar erişti. Araştırmanın amacı, katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu ve sonuçların sadece bilimsel amaçla kullanılacağı vurgulandı.

BULGULAR

Araştırmaya toplam 167 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin, %73.1’inin kadın, %40.7’sinin 2. sınıf öğrencisi olduğu ve 61.1’inin gelir düzeyinin orta olduğu belirlendi. Öğrencilerin, %44.9’unun annesinin ve %31.1’inin babasının ilköğretim mezunu olduğu belirlendi.

Tablo 1’de öğrencilerin lisansüstü eğitime ilişkin bilgi görüşleri yer almaktadır. Öğrencilerin %92.8’inin lisansüstü eğitim almak istediği, lisansüstü eğitim almak isteyenler arasında %34.8’inin akademisyen olmak istediği ve %24.5’inin Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, %19.4’ünün Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ve %17.4’ünün Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği anabilim dalında lisansüstü eğitim almak istediği saptandı. Öğrencilerin %12.6’sının daha önce Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitime Giriş (ALES) ve %3.6’sının yabancı dil sınavına girdiği belirlendi. Öğrencilerin %12.6’sının 1. derece ve %11.4’ünün 2. derece aile üyelerinden birinin lisansüstü eğitim aldığı tespit edildi.

Tablo 1. Öğrencilerin Lisansüstü Eğitime İlişkin Sorulara Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Lisansüstü Eğitimle İlgili Sorular	n	%	
Lisansüstü eğitim almak ister misiniz?	Evet	155	92.8
	Hayır	12	7.2
	Toplam	167	100
Neden lisansüstü eğitim almak istiyorsunuz?	Akademisyen olmak	54	34.8
	Yönetici olmak	25	16.1
	Kendimi geliştirmek	12	32.9
	Uzman Hemşire olmak	25	16.1
	Toplam	155	100
Hangi alanda lisansüstü eğitim almak istersiniz?	Hemşirelik Esasları	5	3.2
	İç Hastalıkları Hemşireliği	23	14.8
	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	38	24.5
	Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	11	7.1
	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	30	19.4
	Hemşirelikte Yönetim	10	6.5
	Hemşirelikte Eğitim	4	2.6
	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	27	17.4
	Halk Sağlığı Hemşireliği	3	1.9
	Diğer (alan dışı)	4	2.6
Toplam	155	100	
ALES (Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitime Giriş) sınavına girdiniz mi?	Evet	21	12.6
	Hayır	146	87.4
	Toplam	167	100
YDS / YÖKDİL vb. yabancı dil sınavına girdiniz mi?	Evet	6	3.6
	Hayır	161	96.4
	Toplam	167	100
Ailenizde lisansüstü eğitim almış birey var mı?	Hayır	127	76
	Evet (1. Derece)	21	12.6
	Evet (2. Derece)	19	11.4
Toplam	167	100	

Öğrencilerin LEYTÖ toplam puan ortalaması 52.05±19.2'dir ve lisansüstü eğitime yönelik tutumları orta düzeydedir. Ölçeğin, ilgi ve önem alt boyutu puan ortalaması 21.0±9.5; korku ve kaygı alt boyutu puan ortalaması 12.4±4.9; ihtiyaç duymama alt boyutu puan ortalaması 11.9±3.8 ve arzu ve istek alt boyutu puan ortalaması 8.1±2.7 şeklinde bulundu (Tablo 2).

Tablo 2: Ölçekten Alınan Puanların Dağılımı (n:167)

Ölçekler	X±SS	Minimum	Maksimum	Item
Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği	52.05±19.2	32	125	27
• İlgi ve Önem Alt Boyutu	21.0±9.5	11	55	11
• Korku ve Kaygı Alt Boyutu	12.4±4.9	6	28	6
• İhtiyaç duymama Alt Boyutu	11.9±3.8	6	26	6
• Arzu ve İstek Alt Boyutu	8.1±2.7	4	20	4

Tablo 3'te öğrencilerin demografik özellikleri ve lisansüstü eğitim ile ilgili sorulara verilen cevaplara göre lisansüstü eğitime yönelik tutum puan ortalamalarının karşılaştırılması verilmiştir. Buna göre; LEYTÖ'nün korku ve kaygı, ihtiyaç duymama alt boyutları ve toplam ölçek puanı ile cinsiyet arasında ve ihtiyaç duymama alt boyutu ile devam edilen sınıf arasında anlamlı bir ilişki tespit edildi ($p<0.05$). 2. sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları toplamda ve tüm alt boyut puan ortalamalarında diğer sınıflara göre daha yüksek bulundu ($\chi^2=1.092$). Lisansüstü eğitim alma isteği durumuna bakıldığında; almak isteyenlerin almak istemeyenlere göre LEYTÖ tüm alt boyut puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edildi ($p<0.05$). LEYTÖ'nün tüm alt boyutları ve toplam puan ortalaması ile lisansüstü eğitim alma sebebi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı. Aile üyeleri arasında lisansüstü eğitim alan/alınmış olan öğrencilerin LEYTÖ'nün ihtiyaç duymama alt boyut puan ortalaması istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu ($U=8.520$; $p<0.05$).

Tablo 3: LEYTÖ Puan Ortalamalarının Öğrencilerin Demografik Özellikleri ve Lisansüstü Eğitimle İlgili Sorulara Verdikleri Cevaplar ile Karşılaştırılması

Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (LEYTÖ)															
Değişkenler	İlgi ve Önem Alt Boyutu			Korku ve Kaygı Alt Boyutu			İhtiyaç Duymama Alt Boyutu			Arzu ve İstek Alt Boyutu			Toplam		
	Ort.	±SD	Test değeri	Ort.	±SD	Test değeri	Ort.	±SD	Test değeri	Ort.	±SD	Test değeri	Ort.	±SD	U
			p			p			p			p			
Cinsiyet															
Kadın	20.2	8.9	23.10 [†]	11.5	4.1	17.25 [†]	9.2	4.2	16.40 [†]	7.9	2.2	25.65 [†]	48.9	16.8	18.34 [†]
Erkek	23.1	10.7	0.116	15.1	5.9	0.000	13.4	6.7	0.000	8.8	3.7	0.514	60.6	22.8	0.001
Sınıf															
2.Sınıf	21.9	10.1	0.943 [‡]	12.9	5.2	0.113 [‡]	10.5	5.6	7.110 [‡]	8.6	2.7	1.367 [‡]	54.1	20.7	1.092 [‡]
3.Sınıf	21	9.7		12.1	4.3		10.3	5.2		8	3		51.6	18.8	
4. Sınıf	19.6	8.2		12.1	5.2		10	4.9		7.5	2.4		49.4	17.3	
Lisansüstü eğitim almak ister misiniz?															
Evet	20	8.7	2.67 [†]	11.8	4.4	1.80 [†]	9.8	4.9	2.86 [†]	7.8	2.5	1.57 [†]	49.7	17.1	1.39 [†]
Hayır	32.9	11.2	0.000	20	4.5	0.000	17	6.2	0.00	12.2	2.2	0.000	82.3	19.6	0.000
Neden lisansüstü eğitim almak istiyorsunuz?															
Akademisyen olmak	19.5	9.9		11	4.3		9.5	4.9		7.7	2.5		47.9	19	
Yönetici olmak	22.5	9.6	4.28 [‡]	12.6	4.9	6.70 [‡]	10.2	5.2	1.25 [‡]	8	3	0.49 [‡]	53.4	19.9	3.79 [‡]
Kendimi geliştirmek	19.8	7.5	0.232	11.8	4.3	0.082	9.6	4.8	0.740	7.9	2.5	0.921	49.3	13.9	0.285
Uzman Hemşire olmak	19.1	7.4		13	4.3		10.6	4.8		7.8	2		50.6	16.4	
Ailenizde lisansüstü eğitim almış birey var mı?															
Hayır	21.4	9.5		12.8	5		10.4	5		8.2	2.6		53	19.1	
1. Derece yakınlar	20.9	9.9	3.007 [‡]	11.4	5.3	3.858 [‡]	11.4	5.3	8.520 [‡]	8.5	3.7	2.588 [‡]	52.9	23.4	4.514
2. Derece yakınlar	18.3	9	0.222	10.8	3.2	0.145	10.8	3.2	0.014	7.2	1.9	0.274	44.3	12.8	0.105

[†]Mann-Whitney U Test, [‡]Kruskal Wallis H Test, $p<0.05$

LEYTÖ ve alt boyutları arasındaki ilişki Tablo 4'te gösterilmektedir. Elde edilen sonuçlara göre ölçek ile alt boyutları arasında pozitif, yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4: LEYTÖ ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon

		LEYTÖ	İlgi ve önem	Korku ve kaygı	İhtiyaç duymama	Arzu ve istek
LEYTÖ	r	1				
	p					
	N	167				
İlgi ve önem	r	,906**	1			
	p	0,000				
	N	167	167			
Korku ve kaygı	r	,781**	,533**	1		
	p	0,000	0,000			
	N	167	167	167		
İhtiyaç duymama	r	,849**	,607**	,698**	1	
	p	0,000	0,000	0,000		
	N	167	167	167	167	
Arzu ve istek	r	,807**	,740**	,467**	,640**	1
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	
	N	167	167	167	167	167

*Pearson Çarpım Moment Korelasyon Katsayısı, **p<0.05*

TARTIŞMA

Bu bölümde hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının değerlendirilmesine yönelik elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %73.1'inin kadın, %40.7'sinin 2. sınıf öğrencisi ve 61.1'inin gelir düzeyinin orta, %44.9'unun annesinin ve %31.1'inin babasının ilköğretim mezunu olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %12.6'sının 1. derece aile üyelerinden ve %11.4'ünün 2. derece aile üyelerinden birinin lisansüstü eğitim aldığı belirlendi (Tablo 1).

Lisansüstü eğitimin amacı, uygulama ile bilgiyi ilişkilendirme süreci yoluyla geliştirmektir. Eğitim düzeyindeki artış; bilginin uygulamaya geçmesi, eleştirel düşünmenin gelişmesi, karar verme becerilerinin artması, hekimin tedavi kararlarını sorgulaması, araştırma kanıtlarının kullanılması ve artan iş memnuniyeti ile uygulamaya doğrudan ve dolaylı faydalar getirir (Wilkinson vd., 2018). Lisansüstü eğitim kanıta dayalı klinik uygulamalarının ilerlemesinin temelini oluşturmaktadır (Ng vd., 2016).

Çalışmamızda hemşirelik öğrencilerinin %92.8'i lisansüstü eğitim almak istemektedir (Tablo 2). Bu oldukça yüksek bir orandır. İler (2010) LEYTÖ kullanarak yaptığı çalışmada; ilköğretim öğretmen adaylarının lisansüstü eğitimin işlevine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, Zahran (2013) tarafından yapılandırılmış sorularla hemşireler ile yapılan çalışmada; kendini geliştirme; kariyer fırsatlarının artması sebebiyle yüksek lisans derecesi almak istediklerini, Karadaş ve diğerleri (2017) tarafından yapılan çalışmada hemşirelik öğrencilerinin %67.5'inin bir kariyer planı olduğu, kariyer planı olanların %45.9'unun lisansüstü eğitim alma isteği belirtilmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime istek duymasının sebebi lisansüstü eğitim ile birlikte kariyerlerinde ilerleme şansına sahip olmak, klinik uygulamalardaki yeni gelişmelere hızlı bir şekilde uyum sağlamak ve yeni bilgi ve deneyimlere erişmek istediklerini düşündürmektedir.

Lisansüstü eğitim almak isteyenler arasında %34.8'inin akademisyen olmak istediği saptandı. Amanak ve diğerleri (2020) ebelerle yaptığı çalışmada öğrencilerin %33.3'ü akademisyen olmak istediklerini belirtmiştir. Yıldırım ve diğerleri (2011) çalışmalarında, öğrencilerin %27'sinin mezun olduktan 5-10 yıl sonra kendilerini akademisyen olarak görmek ve Karadaş ve diğerleri (2017) tarafından yapılan çalışmada ise hemşirelik öğrencilerinin %20.2'sinin akademisyen olmak istediği belirtilmiştir. Yapılan diğer çalışmalarda da öğrencilerin akademisyenliğe karşı tutumları bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir (Nazik ve Arslan, 2013; Karadaş vd., 2017). Öğrenciler lisansüstü eğitim ile birlikte kendilerini geliştirebilecek, sağlık profesyoneli olma yolunda ilerleyebilecek ve isterse akademisyen olarak görev yapabileceklerinin bilincinde olduğunu söyleyebiliriz.

Öğrencilerin %24.5'inin Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği bilim dalında lisansüstü eğitim almak istediği saptandı. Ameliyat öncesi ve sonrası hemşirelik bakımı, cerrahi girişimin başarısını etkileyen en önemli

faktörlerdendir. Cerrahi hastalarının, bakım ve tedavi uygulamaları günün her saati sürmektedir. Cerrahi birimlerinde hastaların kişisel gereksinimlerini karşılama anlamında hemşireye bağımlıdır. Bu sebeple cerrahi klinikleri hemşirelik bakımına daha fazla gereksinim duyulan birimlerde (Karabulut ve Çetinkaya, 2011). Ameliyathane hemşiresi, tıbbi-cerrahi prensiplere uygun ve sağlık ekibinin diğer üyeleri ile uyum içinde çalışır. Hastanın cerrahi tedavisindeki süreçte önemli rolü bulunmaktadır (Arslanoğlu ve Köser, 2019). Gözüm (2010) tarafından yapılan “Hemşirelik öğrencilerinin çalışmak istedikleri alanlara ilişkin lisans eğitiminin başında ve sonundaki tercihleri” çalışmasında ise bizim çalışmamızdan farklı olarak, cerrahi ve ameliyathane hemşireliğinin tercih edilme oranı lisans öğretimin başında düşük bulunmuş ve bu sonucun öğretimin sonunda da çok fazla değişmediği belirtilmiştir. Araştırmamızda cerrahi birimlerde özellikle ameliyathane de yüksek teknolojik ürünlerin kullanılması ve diğer kliniklere göre ameliyathanelerin daha prensipli olmasının yanı sıra diğer alanlara kıyasla daha izole olması ve hasta yakınlarının olmaması öğrencilerimizin dikkatini çektiğini düşündürmektedir.

Lisansüstü eğitim almak istemelerine rağmen; %12.6’sının ALES ve %3.6’sının yabancı dil sınavına girdiği belirlendi. Öğrencilerin lisansüstü eğitim için ne yapmaları gerektiğini tam olarak bilmedikleri düşünülebilir. Öğrencilerin ALES ve yabancı dil sınavları hakkında bölüm, fakülte, enstitü ve üniversite tarafından bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin LEYTÖ toplam puan ortalaması 52.05±19.2 olarak belirlendi. Buna göre; ölçekten alınabilecek orta derece puan elli dört olması nedeniyle öğrencilerinde lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının ortaya yakın düzeyde olduğu söylenebilir. Wilkinson ve diğerleri (2018) tarafından yapılan çalışmada hemşireler, hemşirelik uygulamalarını geliştirmek veya daha üst düzey hemşirelik pozisyonlarına ulaşmalarını güvence altına almak için lisansüstü hemşirelik eğitime katılmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Lisansüstü eğitim diğer tüm eğitim aşamaları gibi maddi ve manevi emek gerektirir ve aile geliri öğrencinin eğitimini etkilemektedir (Ünsal, 2010). Öğrencilerin lisansüstü eğitime istekli olmama nedenlerinden birisi de işe başlayıp bir an önce para kazanmak istemeleri olarak düşünülebilir.

İkinci sınıf öğrencilerinde toplam puan ve bütün alt boyut puan ortalamaları diğer sınıflara göre daha yüksek bulundu. Öğrencilerin hemşirelik alan derslerini 2. sınıfta almaya başlamaları ve aynı sene staja çıkmaları mesleği benimsemeye başladıklarını ve daha istekli olduklarını düşündürmektedir.

Lisansüstü eğitim almak istemeyenlerde toplam puan ve bütün alt boyut puan ortalamaları lisansüstü eğitim almak isteyenlere kıyasla daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu. Hemşirelik öğrencileri ile yapılmış araştırma olmamasından dolayı bulgu öğretmen adayları ile yapılan araştırma sonucu ile tartışılmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan çalışmada; lisansüstü eğitime devam etmek isteyenlerin lisansüstü eğitime yönelik tutumları, lisansüstü eğitime devam etmek istemeyen öğretmen adaylarına göre istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirtilmiştir (Büyükgöze ve Gelbal, 2016). Bireyler görevini etkin bir şekilde yerine getirmek, genel kültür, mesleki bilgi ve becerilerini artırmak için daha çok öğrenmeye gereksinim duyar (Çoruk vd., 2016). Bireylerin lisans eğitimi ile aldığı bilgiler çağın belli bir kısmını karşılayabilir (Aydemir ve Çam, 2015). Bu sebeple gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmek için bireylerin lisansüstü eğitim alması gerektiği söylenebilir.

Aile üyeleri arasında lisansüstü eğitim alan/almış olan öğrencilerin LEYTÖ’nin ihtiyaç duymama alt boyut puan ortalaması istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu. Lisansüstü eğitimini tamamlayan kişilerin çalışma alanlarında kıdem, statü ve ekonomik olarak karşılığını alamamalarını belirtmeleri nedeniyle lisansüstü eğitimi önermedikleri düşünülmektedir.

Araştırmada, LEYTÖ ve alt boyutları arasında pozitif, yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edildi. Sivacı ve diğerlerinin (2018) öğretmen adayları ile yürüttüğü çalışmada ise, lisansüstü eğitime yönelik tutum ölçeği ve alt boyutları arasında düşük kuvvette pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Sivacı vd.,2018).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonucunda; öğrencilerin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Lisansüstü eğitim almak isteyen öğrencilerin hedefi akademisyen olmaktır. Bu durumu olumlu yönde etkileyen en önemli faktör aile üyelerinden lisansüstü eğitim alan bireylerin rol model olmasıdır.

Lisansüstü eğitime yönelik olumlu tutumların artırılması için lisansüstü eğitim ile ilgili üniversitenin gerekli bilgileri vermesinin ve öğrencileri lisansüstü eğitime teşvik etmek için desteklenmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır. Üniversiteler kariyer etkinlikleri düzenleyerek, lisansüstü eğitim almış hemşirelerle öğrencileri buluşturarak farkındalık kazandırabilir ve deneyim paylaşımları sağlayabilir. Ayrıca danışman olan öğretim üyeleri de öğrencileri kariyer planlaması konusunda bilgilendirebilir. Lisansüstü eğitim ile ilgili daha fazla hemşirelik lisans öğrencisinin katıldığı ve nicel ve niteliksel çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Yazarların katkı payları:

GS: Fikir, tasarım, veri toplama, yorum, yazıyı yazma, revizyon
MB: Veri toplama ve işleme, analiz, eleştirel inceleme

KAYNAKLAR

- Amanak, K., Şeker, S., Canbay, F.Ç., Esen, E. (2020). Ebelik öğrencilerinin lisansüstü eğitim ve kariyer tercihlerinin belirlenmesi: bir karma yöntem çalışması. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 58-67.
- Arslanoğlu, A., Köser, C.E. (2019). Ameliyathane hemşirelerinin sorunlarını inceleyen nitel bir araştırma. *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 1-14.
- Aslan, C. (2010). Türkçe eğitimi programlarında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliliklerine ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(19), 87-115.
- Atasoy, I., Sütütemiz, N. (2014). Bir grup hemşirelik son sınıf öğrencisinin hemşirelik eğitimi ile ilgili görüşleri. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 22(2), 94-104.
- Aydemir, S., Çam, Ş. (2015). Lisansüstü öğrencilerinin lisansüstü eğitimi almaya ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Education*, 4(4), 4-16.
- Bezen, S., Aykutlu, I., Seçken, N., Bayrak, C. (2016). Developing the scale for attitude towards graduate studies: a validity and reliability study. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*. 41, 17-29.
- Brayer, A., Marciniowicz, L. (2018). Job satisfaction of nurses with master of nursing degrees in Poland: quantitative and qualitative analysis. *BMC Health Services Research*, 18(1), 239.
- Büyükgöze, H., Gelbal, S. (2016). Lisansüstü eğitime yönelik tutumda proaktif kişilik ve akademik kontrol odağının rolü. In K. Beycioğlu, N. Özer, D. Koşar, İ. Şahin (Eds.), *Eğitim Yönetimi Araştırmaları* (s. 91-103). Ankara: Pegem Akademi.
- Clark, L., Casey, D., Morris, S. (2015). The value of Master's degrees for registered nurses. *British Journal of Nursing*, 24(6), 328-334.
- Cotterill-Walker, S.M. (2012). Where is the evidence that master's level nursing education makes a difference to patient care? A literature review. *Nurse Education Today*, 32(1), 57-64.
- Çakar, Ö. (1997). Fen bilimleri alanında bilim adamı yetiştirme: Lisansüstü eğitim. Ankara: TÜBA Yayınları.
- Çimen, A. (2015). *Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının lisansüstü eğitime ilişkin görüşleri ve beklentilerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Çoruk, A., Çağatay, Ş., Öztürk, H. (2016). Lisansüstü eğitimde kayıt ve devam sorunları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 165-178.
- Dündar, T., Özsoy, S., Toptaş, B., Aksu, H. (2019). Hemşirelikte mesleki değerler ve etkileyen faktörler. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 35(1), 11-19.
- Ergöl, Ş. (2011). Türkiye’de yükseköğretimde hemşirelik eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(3), 152-155.
- Gömlüksiz, M., Yıldırım, F. (2013). Lisansüstü eğitim alan öğrencilerin lisansüstü eğitime ilişkin görüşleri. VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu. 68-74.
- Gözüm, S. (2010). Hemşirelik öğrencilerinin çalışmak istedikleri alanlara ilişkin lisans eğitiminin başında ve sonundaki tercihleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 10-17.
- Günay, D. (2018). Türkiye’de lisansüstü eğitim ve lisansüstü eğitime felsefi bir bakış. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 1(2). 71-88.
- Hajhosseini, F., Tafreshi, M.Z., Hosseini, M., Baghestani, A. R. (2017). Teachers’ and postgraduate nursing students’ experience of the educational environment in Iran: A qualitative Research. *Electronic Physician*, 9(8), 5049-5060.
- Ho, K.H., Chow, S.K., Chiang, V.C., Wong, J.S., Chow, M.C. (2019). The technology implications of master’s level education in the professionalization of nursing: A narrative inquiry. *Journal of Advanced Nursing*, 75(9), 1966-1975.

- İlhan, M., Sünkür, M.Ö., Yılmaz, F. (2012). İlköğretim öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi (Dicle Üniversitesi Örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 22-42.
- İzgi, S. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmenliği öğrencilerinin lisansüstü eğitime ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Karabulut, N., Çetinkaya, F. (2011). Cerrahi kliniklerinde çalışan hemşirelerin hasta bakımında karşılaştıkları güçlükler ve motivasyon düzeyleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(1), 14-23.
- Karadaş, A., Duran, S., Kaynak, S. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 1-8.
- Karagözoğlu, Ş. (2008). Hemşirelikte bireysel ve profesyonel özerklik. *Turkish Journal of Research & Development in Nursing*, 10(3), 41-50.
- Karaman, S., Bakırcı, F. (2010). Türkiye’de lisansüstü eğitim: sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 94-114.
- Kocaman, G., Arslan Yürümezoğlu, H. (2015). Türkiye’de hemşirelik eğitiminin durum analizi: sayılarla hemşirelik eğitimi (1996-2015). *Journal of Higher Education & Science*, 5(3), 255-62.
- Mareno, N., Hart, P.L. (2014). Cultural competency among nurses with undergraduate and graduate degrees: Implications for nursing education. *Nursing Education Perspectives*, 35(2), 83-88.
- Nazik, E., Arslan, S. (2014). Hemşirelik mesleğinin geleceği: öğrencilerin beklentileri. *Bozok Tıp Dergisi*, 4(1), 33-40.
- Ng, L., Eley, R., Tuckett, A. (2016). Exploring factors affecting registered nurses' pursuit of postgraduate education in Australia. *Nursing & Health Sciences*, 18(4), 435-441.
- Özkütük, N., Orgun, F., Akçakoca, B. (2018). General situation report about the higher education institutes providing nursing education in Turkey. *Journal of Higher Education* 8, 150-7.
- Öztürk, N., Ulusoy, H. (2008). Lisans ve yüksek lisans hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri ve eleştirel düşünmeyi etkileyen faktörler. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 1(1), 15-25.
- Sarpkaya, D., Dal, Ü. (2015). Hemşirelik dördüncü sınıf öğrencilerinin hemşirelikte lisans eğitimine ilişkin görüşleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 5(2), 73-80
- Scott, E. S., Yoder-Wise, P.S. (2013). Increasing the intensity of nursing leadership: Graduate preparation for nurse leaders. *The Journal of Nursing Administration*, 43(1), 1-3.
- Sıvacı, S. Y., Gülbahar, B., Çöplü, F. (2018). Öğretmen adaylarının araştırma ve lisansüstü eğitime yönelik tutumları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 13(3), 911 - 926.
- Tercan, B., Saka, Y., Kasap, S., Gün, S. (2017). Lise ve üniversite düzeyinde eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin mesleğe bakış açıları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(4), 98-105.
- Turhan, M., Yaraş, Z. (2013). Lisansüstü programların öğretmen, yönetici ve denetmenlerin mesleki gelişimine katkısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(43), 200-218.
- Türer, B., Balçın, M.D., Sevindik, N., Er, Ö. (2013). Eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime karşı tutumları: Demirci Eğitim Fakültesi örneği. VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu. 61.
- Ünal, Ç., İltar, İ. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının lisansüstü eğitime olan tutumları. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 147-164.
- Ünsal, A. (2010). Lisansüstü eğitimlere ilişkin yapılan eğitimin hemşirelik öğrencilerinin bilgi düzeyleri üzerine etkisi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(15), 45-57.
- Wilkinson, J., Carryer, J., Budge, C. (2018). Impact of postgraduate education on advanced practice nurse activity—a national survey. *International Nursing Review*, 65(3), 417-424.
- Yıldırım, D., Keçeci, A., Bulduk, S. (2011). How do Turkish nursing students plan their career after the graduation?: a questionnaire survey. *Asia Pasific Education Review*, 12, 373-380.
- Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK). Hemşirelik lisans eğitimi çalıştayı. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/Hemşirelik Lisans Eğitimi Calistayi Sonuc Raporu.pdf> Erişim Tarihi: 27 Kasım 2020.
- Zahran, Z. (2013). Master's level education in Jordan: A qualitative study of key motivational factors and perceived impact on practice. *Nurse Education Today*, 33(9), 1051-1056.

